

Theodor Brorsen

Astronomické tradice v Pardubickém kraji

Dánský hvězdář Theodor Brorsen

Díky baronu Parishovi spojil s východními Čechami svůj osud také významný dánský hvězdář Theodor Brorsen (1819–1895), který pocházel z Norburgu na ostrově Als. V letech 1842–1845 studoval na univerzitě v Kielu nejprve práva a poté poslední dva semestry filozofii, která tehdy zahrnovala i přírodní vědy. Ještě v Kielu objevil v roce 1846 dvě komety. O rok

později, kdy již pracoval na hvězdárně v Altoně, objevil třetí kometu. Za tyto své nálezy obdržel od dánského krále Christiana VIII. zlatou medaili. Ještě v tomto roce přijal nabídku barona Parishe, aby se ujal vedení jeho observatoře.

Brorsen působil u Parishe až do jeho úmrtí v roce 1858 a svou prací – především sledováním slabých nebeských objektů – proslavil jeho hvězdárnu v celém tehdejší astronomickém světě. Brorsen zde v roce 1851 objevil další dvě nové komety, zabýval se také pozorováním mlhovin, zákrytů hvězd Měsícem, sluneční činností apod. Jako jediný v Čechách se ve své době věnoval sledování polárních září. Jeho nejvýznamnějším žamberským výzkumem je však sledování a popis fenoménu tzv. protisvitu zodiakálního světla. Tento jev byl sice znám již od roku 1730, avšak Brorsen byl první, kdo se mu věnoval systematicky a pokusil se o jeho vysvětlení.

Po smrti Johna Parishe skončilo pro Brorsena šťastné období pilné vědecké práce. Hvězdárna byla zbořena, přístroje rozprodány a on se přestěhoval do malého domku na předměstí Žamberka, kde vedl asi po jedno desetiletí samotářský život. Místo astronomie se zabýval botanikou, paleontologií a mineralogií. Někdy mezi lety 1868–1870 se odstěhoval do svého rodného města Norburgu, kde zdědil domek po matce. Zbytek života prožil v ústraní se svou nevlastní sestrou.